

Gọi bằng Bác chứ

Sau này, Bác sĩ Trần Hữu Tước nhớ lại: Tháng 9 năm 1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh ở Pháp về nước, có bốn nhà trí thức Việt kiều theo Bác về, trong đó ông được cử làm bác sĩ riêng của Người.

Bốn mươi năm ngày trên tàu biển, Bác Hồ tranh thủ trao đổi với các nhà trí thức xa quê lâu ngày tình hình đất nước hiện tại để khi về nhà khỏi bỡ ngỡ...

Bác sĩ Tước nhớ lại lần Bác Hồ tiếp các trí thức ngành y học tại Paris chưa lâu. Một chị ở Nam Bộ mới sang Pháp, băn khoăn hỏi: “Nên gọi Cụ Hồ là Chủ tịch, tổng thống hay Quốc trưởng”, thì từ buồng bên, Người bước sang, tươi cười bảo: “Gọi bằng Bác chứ!”. Ai nấy đều cười vui vẻ. Hôm đó Bác nói đại ý:

- “Học y là rất tốt, rất phù hợp với yêu cầu của nhân dân ở nước nhà... Nhưng có làm thầy thuốc suốt 24 giờ trong một ngày cũng không giải phóng được con người và bệnh tật của họ. Muốn giải phóng con người, phải làm thay đổi cơ cấu xã hội...”.

Một hôm, tàu qua Ấn Độ Dương, Bác Hồ lại hỏi bác sĩ Tước:

- Tại sao chú chọn học nghề thuốc?

- Thưa Bác, cháu ham mê học nghề thuốc vì muốn mọi người hết đau khổ.

Bác cười và nói:

- Chưa đủ chú ạ! Phải thay đổi xã hội, phải làm cách mạng...

Thỉnh thoảng lúc rảnh rỗi, Bác Hồ cũng đọc thơ. Có hôm, Bác đọc cho anh em nghe bài thơ Bác làm trong tù, có câu:

Ngẩng đầu nhìn trăng sáng

Cúi đầu nhớ người xa

Rồi Bác giải thích:

- Đó là mình phỏng thơ Lý Bạch, chứ thực ra trong tù có nhìn thấy trăng sao gì đâu. Bây giờ mới thực là “Ngẩng đầu nhìn trăng sáng. Cúi đầu nhớ người xa”.

Có hôm, Bác hỏi mấy nhà trí thức có đọc “Kiều”, đọc “Chinh phụ ngâm” không? Ai nấy đều trả lời rất thích đọc. Bác ngoảnh sang phía bác sĩ Tước, hỏi:

- Trong “Chinh phụ ngâm” chú thích câu nào nhất, chú Tước?

- Thưa Bác, cháu thích câu: “Hương dương lòng thiếp như hoa”.

Bác vừa đùa, vừa khen:

- À! Chú này chưa “mất gốc”.